

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: Ing. T. Ž.
nar. X
bytem X

zastoupen: JUDr. Martin Svoboda, Ph.D., advokát
sídlem Advokátní kancelář Martina Svobody, s.r.o.,
Václavská 1021/6, Brno

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 6. 2023, č. j. X

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 2. 6. 2023, č. j. X **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **je povinna** uhradit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši **4719 Kč**, a to ve lhůtě **30 dnů** ode dne nabytí právní moci rozsudku k rukám jeho zástupce JUDr. Martina Svobody, Ph.D., advokáta, sídlem Advokátní kancelář Martina Svobody, s.r.o., Václavská 1021/6, Brno.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“) napadl žalobce rozhodnutí žalované ze dne 2. 6. 2023, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná zamítla námitky žalobce proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 3. 2023, č.j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), a toto rozhodnutí potvrdila. Prvostupňovým rozhodnutím žalovaná pro nesplnění podmínek § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění ke dni vydání prvostupňového rozhodnutí (dále jen „ZDP“) odňala žalobci ode dne 24. 4. 2023 invalidní důchod pro nesplnění podmínky invalidity.
2. Podkladem prvostupňového rozhodnutí byl posudek o invaliditě Okresní správy sociálního zabezpečení Znojmo (dále jen „OSSZ Znojmo“) ze dne 6. 3. 2023, podle kterého není žalobce invalidní. Dle tohoto posudku poklesla pracovní schopnost žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pouze o 20 %.

II. Napadené rozhodnutí

3. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí plyne, že žalovaná přezkoumala prvostupňové rozhodnutí v plném rozsahu, a to včetně uplatněných námitek. Vzhledem k žádosti žalobce o přezkoumání svého zdravotního stavu žalovaná zdravotní stav žalobce opětovně posoudila a nechala v námitkovém řízení vypracovat nový posudek o invaliditě ze dne 24. 5. 2023.
4. Lékařka žalované vycházela z diagnóz doložených ve zdravotnické dokumentaci a jednala v nepřítomnosti žalobce, jenž má následující zdravotní poruchy: stav po totální endoprotéze v roce 2014, v důsledku čehož má zkrat levé dolní končetiny o 3,5 cm, dále artróza levého kolene II. stupně (stav po operacích v roce 2007 a osteotomii levé kosti stehenní i holenní a repozici chronické luxace česky v roce 2016, stav po extrakci kovu z levé kosti stehenní v květnu 2022), stav po osteotomii pravého bérce pro varositu v roce 2006, hypertenze, bolestivý páteřní syndrom bez senzomotorického deficitu, stav po zlomenině nosních kůstek v roce 2016.
5. Novým posudkem o invaliditě bylo zjištěno, že žalobce není invalidní dle § 39 odst. 1 ZDP, neboť jeho pracovní schopnost z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla pouze o 20 %. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti žalobce přitom posudkový lékař žalované označil zdravotní postižení uvedené v kapitole XV (funkční poruchy, postižení po úrazech a operacích), oddílu B (postižení končetin), položce 9b (ztuhnutí nebo omezení pohybu v kyčelním nebo kolenním kloubu ve středně těžkém stupni) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“ či vyhl. č. 359/2009 Sb.), pro které se stanovuje procentní míra poklesu pracovní schopnosti ve výši 15 - 30 %. V případě žalobce stanovil lékař žalované míru poklesu pracovní schopnosti na horní hranici uznané položky, tj. ve výši 30 %, a to s přihlédnutím k nutnosti opakovaných operací a sekundárního vertebrogenního algického syndromu bez senzomotorického deficitu. Žalobce nemá další posudkově významná onemocnění, takže ve smyslu § 3 vyhlášky o posuzování invalidity se pokles pracovní schopnosti již dále nemění.

6. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaná shrnula úvahy obsažené v novém posudku o invaliditě v jednotlivých v úvahu připadajících alternativách. Pokud by měla být ponechána invalidita a hodnocení by bylo provedeno podle kapitoly XV., položky 9c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, muselo by v objektivním nálezu být konstatováno, že se jedná o těžké omezení hybnosti jednoho či více kloubů nebo končetin, a to podle rozsahu funkčního postižení. Tato kritéria však žalobce nesplnil, a proto nebylo možno hodnotit podle této položky.
7. Pokud by bylo dále hodnoceno podle kapitoly XIII přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity a hlavní příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu by byla artróza (kapitola XIII, oddíl A, položka 1b), byla by míra poklesu pracovní schopnosti stanovena na dolní hranici, tj. ve výši 20 %. Předchozí posudkové hodnocení a uznání invalidity považovala lékařka žalované za posudkové nadhodnocení. Žalobce podle aktuálního stavu po korekčních operacích levé dolní končetiny a totální endoprotéze (TEP) pro vrozenou dysplazii dle objektivního ortopedického nálezu může dolní končetinu zatěžovat plně, chůze je samostatná a bez pomůcek, přičemž rozsah pohybu kyčle i kolene je uspokojivý.
8. Na základě uvedeného bylo možno závěry posudku OSSZ Znojmo ze dne 6. 3. 2023 přes dílčí změnu v posudkovém hodnocení potvrdit, neboť žalobce již nebyl invalidní. Na podkladě těchto posudkových závěrů žalovaná námitky žalobce zamítla a prvostupňové rozhodnutí jako správné potvrdila.

III. Žaloba

9. V žalobě namítal žalobce nesprávné posouzení svého zdravotního stavu posudkovými lékaři.
10. Hodnocení zdravotního stavu žalobce je v rozporu s lékařskými nálezy odborných lékařů, posouzení zdravotního stavu žalobce bylo provedeno nedostatečně mimo jiné z důvodu jeho osobního nepřizvání k jednání, posudkový závěr žalované ze dne 24. 5. 2023 je dále nepřezkoumatelný z hlediska předchozích posudkových závěrů Okresní správy sociálního zabezpečení Znojmo ze dne 6. 3. 2023.
11. Podle názoru žalobce posudkové zhodnocení OSSZ Znojmo ze dne 6. 3. 2023 je nepřezkoumatelné ve vztahu k posudkovému zhodnocení OSSZ Znojmo ze dne 14. 1. 2019, neboť není dostatečně odůvodněno zásadní snížení procentní míry poklesu pracovní schopnosti žalobce, které bylo klíčové pro (ne)naplnění zákonných podmínek jeho invalidity dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. Posudek OSSZ Znojmo ze dne 14. 1. 2019 stanovil jako rozhodující zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII., oddílu A, položce 1b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity s poklesem pracovní schopnosti na horní hranici ve výši 35 %.
12. Žalobce upozornil na zásadní rozpor v posudkovém zhodnocení žalované ze dne 24. 5. 2023 a OSSZ Znojmo ze dne 6. 3. 2023 jak stran určení zdravotního postižení, které je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce, tak co se týče stanovení procentní míry poklesu jeho pracovní schopnosti. Posudek lékařky žalované ze dne 24. 5. 2023 stanovil jako rozhodující zdravotní postižení uvedené v kapitole XV., oddílu B, položce 9b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity s poklesem pracovní schopnosti ve výši 30 %. Naproti tomu posudek OSSZ

Znojmo ze dne 6. 3. 2023 stanovil jako rozhodující zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII. (postižení svalové a kosterní soustavy), oddílu A (artropatie), položce 1b (středně těžké postižení) s poklesem pracovní schopnosti na spodní hranici ve výši 20 %. Nutno zdůraznit, že rozdíly v posudkovém zhodnocení posudku z námitkového řízení ze dne 24. 5. 2023 nejsou dostatečně a přesvědčivě odůvodněny a činí tak napadeného rozhodnutí ze dne 2. 6. 2023 nezákonné a současně nepřezkoumatelné.

13. Žalobce není lékař, a tedy nemá dostatečné odborné znalosti, aby sám posoudil, které konkrétní jeho zdravotní postižení je rozhodující příčinou jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti dle tabulek vyhlášky č. 359/2009 Sb. Zprávy odborných lékařů se v této otázce různí. V napadeném rozhodnutí však nebyla dostatečně objasněna změna v určení rozhodujícího zdravotního postižení oproti předchozím posudkům OSSZ Znojmo. Z těchto důvodů žalobce požádal o nové komplexní posouzení zdravotní stavu žalobce s jeho účastí a přizváním na jednání posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“).
14. Zásadní nedostatky v posudkových zhodnoceních lékařky žalované ze dne 24. 5. 2023 i OSSZ Znojmo ze dne 6. 3. 2023 žalobce vidí v tom, že při posuzování zdravotního stavu žalobce nebylo přihlédnuto k ustanovení § 3 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 359/2009 Sb. Posudek OSSZ Znojmo ze dne 6. 3. 2023 uvádí, že pracovní schopnost žalobce je posuzována k profesi projektant a zjištěná zdravotní postižení neznemožňují žalobci výkon profese, pro kterou je posuzován. Dále také uvádí, že je žalobce na své postižení adaptován.
15. Z lékařských zpráv (již předložených v dosavadních řízeních) vyplývá, že žalobce trpí několika již dlouhodobými zdravotními postiženími a některé nové zdravotní potíže se i přidávají, jedná se zejména o přetěžování druhé poloviny pohybového operátu a s tím spojené bolesti v bederní části, bolestivý syndrom páteřní a zhoršující se artróza druhého stupně v postižené noze. Potíže žalobce s pohybovým aparátem jsou takového rozsahu, že při neúplném soustředění na chůzi se mu mnohdy stane, že v důsledku kratší levé nohy dojde ke klopýtnutí a následnému pádu, kdy následkem takového pádu měl žalobce v minulosti již zlomenou ruku. S přibývajícím věkem žalobce nedochází ke zlepšení jeho zdravotního stavu, naopak již k dnešnímu dni dochází k přetěžování druhé poloviny pohybového aparátu a různým souvisejícím zdravotním potížím, a to s prognózou dalšího zhoršování. Posudková hodnocení žalované ze dne 24. 5. 2023 i OSSZ Znojmo ze dne 6. 3. 2023 tyto skutečnosti vůbec nezohlednila.
16. Žalobce též poukázal na praktickou povahu svého zaměstnání, a to práce projektanta v terénu. Jedná se mj. o otevírání pokopů kanalizačních šachet, práce a pohyb ve výškách, samostatný pohyb v hůře dostupném terénu apod. K tomu žalobce předložil potvrzení zaměstnavatele žalobce spol. AQUA PROCON s.r.o. ze dne 27. 7. 2023.
17. Pro výše uvedené důvody žalobce krajskému soudu navrhl, aby napadené rozhodnutí zrušil a uložil žalované povinnost k náhradě nákladů řízení.

IV. Vyjádření žalované

18. Žalovaná se k žalobě vyjádřila přípisem ze dne 31. 8. 2023. Uvedla, že obsahu předmětného posudku je dostatečně zřejmé, proč posudková lékařka nepokládala

„invalidizující“ posudkovou kvalifikaci za udržitelnou. Funkční deficit v intenzitě indikující invalidizaci tu prokázán nebyl. Co se týče nezohlednění negativního vývoje zdravotního stavu žalobce, podle žalované úkol posudkových lékařů nezáleží v prognózování úbytku pracovního potenciálu v budoucnosti. Relevantně vyznívají toliko diagnostikované změny (věk posuzovaného potom mezi aprobovaná posudková hlediska nespadá).

19. Zcela nepřipadné zdají se být poznámky na adresu neuskutečněného přímého vyšetření (na němž dozajista závisely výchozí nálezy), nakolik realizace primárních klinických poznatků posudkovými lékaři netvoří součást procesu (srov. § 39 odst. 4 ZDP o důchodovém pojištění). Kompletnost podkladů není zpochybňována a žalobce vznesený žalobní bod nikterak neupřesňuje. Namítá-li žalobce rozpor posudku a shromážděných odborných nálezů, činí tak podle žalované bez sebemenší konkretizace dotčených lékařských zpráv.
20. K údajně přehlédnutému neaplikovanému ustanovení § 3 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 359/2009 Sb., postačí zmínit, že žalovaná nezjistila posudkově významné okolnosti, přičemž právní předpis povinnost jeho automatické aplikace neukládá. Žalovaná navrhla vypracování posudku PK MPSV.

V. Řízení před krajským soudem

21. Krajský soud předně posuzoval, zda byly splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že žaloba byla podána včas [§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)], osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a jedná se o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.).
22. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Při zjišťování skutkového stavu vycházel soud z posudkového a dávkového spisu předložených žalovanou.
23. Ze **spisové dokumentace** vyplývá, že podle posudku OSSZ Znojmo ze dne 12. 1. 2017 vznikla invalidita žalobce ke dne 1. 11. 2016, a to od data propuštění z ortopedie po operaci (redresementu levého kolena). Byla uznána invalidita prvního stupně v míře poklesu pracovní schopnosti 35 % (kapitola XIII., oddíl A položka 1b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity). Při kontrolní prohlídce na OSSZ Znojmo dne 14. 1. 2019 bylo konstatováno trvání invalidity prvního stupně s mírou poklesu pracovní schopnosti dle stejné posudkové kvalifikace s datem platnosti posudku do 31. 1. 2023. Při kontrolní prohlídce OSSZ Znojmo dne 6. 3. 2023 bylo shledáno, že z posudkového hlediska jde o artrózu jednoho nosného kloubu levé dolní končetiny (levý kyčelní kloub po totální endoprotéze), kde je pouze lehké omezení hybnosti v kyčli ve smyslu rotací, a dále artróza levého kolenního kloubu neurčeného stupně, která žalobci ale neznemožňuje výkon profese projektanta. Míra poklesu pracovní schopnosti byla stanovena pouze na 20 % (spodní hranice procentního rozmezí pro zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII, oddíl A, položka 1b přílohy k vyhlášce o posuzování

invalidity), a to proto, že žalobce je již na své postižení adaptován. Zánik invalidity byl stanoven ke dni 6. 3. 2023.

24. Krajský soud nechal vypracovat **posudek PK MPSV** ze dne 30. 11. 2023, z něhož vyplývá, že komise zasedala ve složení předsedy komise a dalšího odborného lékaře z oboru ortopedie. Žalobce byl posudkovému jednání přítomen a byl přítomnými lékaři vyšetřen. Dále PK MPSV vycházela ze zdravotnické dokumentace včetně lékařských zpráv, které předložil žalobce v námitkovém a soudním řízení (zejm. výpis ze zdravotní dokumentace praktické lékařky MUDr. N. ze dne 18. 7. 2023, pracovní náplň práce z Aqua Procon ze dne 27. 7. 2023, dekurzy z ortopedické ambulance FN Brno z období od 25. 11. 1984 do 2. 2. 2012, zpráva z rehabilitace - MUDr. F. D., 22.11.2004).
25. V posudkovém zhodnocení komise uvedla, že u žalobce byla provedena v roce 2014 TEP levé kyčle pro kongenitální luxaci s koxitidou, a pak další opakované operace - suprakondylická osteotomie stehenní kosti, proximální osteotomie tibie. V roce 2016 proběhla repozice česky kolenního kloubu vlevo pro luxaci. V roce 2022 provedena extrakce kovového materiálu z levého femuru a excize vzniklé píštěle. Objektivním vyšetřením při jednání PK MPSV bylo zjištěno významné omezení funkce dolní končetiny s těžkým omezením hybnosti levého kolene a velmi výrazná atrofie celé levé dolní končetiny. Stehenní sval byl po opakovaných operacích jizevnatě změněn, kontrahován, a neplní dostatečně svoji funkci. Byl konstatován zkrat levé dolní končetiny, který působí bolesti páteře spolu se špatným stereotypem chůze.
26. Jako hlavní příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu považuje PK MPSV těžší omezení hybnosti kolenního kloubu, těžkou atrofii levé dolní končetiny s trvale kontrahovaným stehenním svalem a zkratem levé dolní končetiny a lehké omezení hybnosti kyčelního kloubu. PK MPSV považuje postižení levé dolní končetiny za středně těžké funkční postižení s podstatným omezením hybnosti v kolenním kloubu, lehkým v kyčelním kloubu, s významnými svalovými atrofiemi a snížením celkové pohyblivosti. Žalobce napadá na levou dolní končetinu a pro její slabost při těžké hypotrofii se projevuje nestabilita při stoje a chůzi. PK MPSV se rozhodla pro kvalifikaci podle kapitoly XV, odd B pol. 8b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které je stanoveno procentní rozpětí poklesu pracovní schopnosti 30 – 40 %. Vzhledem k celkovému stavu posuzovaného, nejistotě opětovnými infekčními komplikacemi, bolestmi páteře PK MPSV hodnotí poklesem pracovní schopnosti v míře 35 %.
27. PK MPSV na rozdíl od OSSZ Znojmo nehodnotila dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobce podle kapitoly XIII., odd A přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity (osteoartrózy), protože zde nelze dostatečně posoudit postižení celé končetiny, tedy atrofie a postižení stehenního svalu. Rovněž nehodnotí dle kapitoly XV. oddílu B, položky 9b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity (na rozdíl od lékařky žalované), protože zde nelze dostatečně posoudit postižení celé končetiny, tedy atrofie a postižení stehenního svalu. Dále posuzovaný udává bolesti páteře bez prokázaného neurologického deficitu a zásadního omezení hybnosti, které by byly hodnoceny vstřícně podle kapitoly XIII, odd. E, pol. 1a přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity jako minimální funkční postižení, pro které je stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 5%. Ostatní diagnózy nemají funkční dopad pro posouzení invalidity.

28. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XV. odd. B položky 8b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které je stanoveno procentuální rozmezí míry poklesu pracovní schopnosti 30 - 40 %. PK MPSV stanovuje konečnou míru poklesu pracovní schopnosti 35 %.
29. Krajský soud nařídil ve věci **ústní jednání**, které se uskutečnilo dne 23. 1. 2024 za účasti žalobce, jeho zástupce a zástupkyně žalované. Krajský soud shrnul obsah napadeného rozhodnutí, genezi řízení o odnětí invalidního důchodu a obsah správního spisu. Zástupce žalobce ve svém přednesu odkázal na podanou žalobu. Dále krajský soud provedl důkaz posudkem PK MPSV ze dne 30. 11. 2023 a dal stranám možnost se k závěrům tohoto posudku vyjádřit. Zástupce žalobce uvedl, že podle jeho názoru je předmětný posudek zřejmým důkazem pro závěr, že žalobci byl invalidní důchod nezákonně odňat. Zástupkyně žalované uvedla, že tento posudek představuje korekci dřívějších posudků vypracovaných ve správním řízení. K výsledku dokazování otázky invalidity žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí uvedla, že ponechává závěry na úvaze soudu. Jelikož účastníci nenavrhovali provedení dalších důkazů, krajský soud dokazování ukončil a po přednesení konečných návrhů přistoupil k vyhlášení rozsudku.

VI. Posouzení věci krajským soudem

32. Žaloba **není důvodná**.

33. Právní úprava posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod je obsažena v § 39 ZDP, který ve znění platném a účinném po 31. 12. 2009 upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně. Při určování poklesu pracovní schopnosti se mj. bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o tzv. stabilizovaný zdravotní stav a zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován. Podle § 39 odst. 6 ZDP platí, že za stabilizovaný zdravotní stav [odstavec 4 písm. b)] se považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovních omezení.
30. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je pak závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle právní úpravy platné a účinné po 31. 12. 2009 platí, že zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního (tzn. námitkového řízení) posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud bylo napadené rozhodnutí vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek PK MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska

své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 6. 2018, č. j. 9 Ads 219/2017-28, ze dne 28. 2. 2020, č. j. 3 Ads 214/2019-30, či ze dne 26. 10. 2020, č. j. 3 Ads 289/2019-34; rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz).

31. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky potom spočívá v tom, aby se lékařský posudkový orgán vypořádal se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnil (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2003, č. j. 2 Ads 9/2003-50, ze dne 5. 6. 2013, č. j. 3 Ads 74/2012-16, či ze dne 2. 7. 2014, č. j. 3 Ads 108/2013-19). Jelikož žalovaný rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí, ve dvouinstančním řízení, jsou zejména na jeho rozhodnutí v námitkovém řízení kladeny nároky na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011-43). Jsou-li v posudkových hodnoceních zdravotního stavu rozpory, může je krajský soud v rámci doplňování zjišťování skutkového stavu řešit i pořízením tzv. srovnávacího posudku PK MPSV (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 12/2013-22). Rozhoduje-li žalovaná o odnětí určité důchodové dávky, musí v odůvodnění svého rozhodnutí jednoznačně vysvětlit, proč příjemce dávky již nesplňuje podmínky, na základě kterých mu byla dávka přiznána (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 4 Ads 14/2009-37).
32. Náležitosti posudku upravuje s účinností od 1. 1. 2010 § 7 vyhlášky o posuzování invalidity. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž účel posouzení a datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výsledek posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, stanovení míry poklesu pracovní schopnosti, stupně invalidity, dne vzniku invalidity, dne změny stupně invalidity nebo dne zániku invalidity, schopnosti využití zachované pracovní schopnosti podle § 5 u pojištěnce, jehož míra poklesu pracovní schopnosti činí nejméně 35 % a nejvíce 69 %, a zda je pojištěnec v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek. Obligatorní náležitosti posudku je rovněž odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti. Jde-li přitom alespoň o invaliditu I. či II. stupně (tedy pokles pracovní schopnosti v rozmezí nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 69 %), musí posudek obsahovat rovněž tzv. pracovní rekomandaci, tedy doporučení stran vhodného druhu práce, kterou je pojištěnec schopen při svém zdravotním postižení vykonávat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 4 Ads 19/2012-18).
33. K jednotlivým žalobním bodům uvádí krajský soud následující argumentaci.
34. Krajský soud vyhodnotil žalobní námítky ve světle citované právní úpravy. Vycházel přitom ze skutkového stavu zjištěného v řízení před žalovanou a doplněného na základě dokazování před krajským soudem posudkem PK MPSV ze dne 30. 11. 2023.

35. Vzhledem k tomu, že posudek PK MPSV nepotvrzuje závěry předcházejících posudků ani co do stanovení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, ani co do určení míry poklesu pracovní schopnosti, zabýval se krajský soud úplností a přesvědčivostí tohoto posudku, a zvláště pak jeho odůvodněním odlišné posudkové kvalifikace a závěru o invaliditě žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované.
36. V první řadě krajský soud konstatuje, že posudek PK MPSV ze dne 30. 11. 2023 byl vypracován komisí zasedající v řádném složení, přičemž odbornost přisedícího lékaře (ortoped) odpovídá rozhodujícímu zdravotnímu postižení žalobce (postižení nosných kloubů a dolních končetin s efektem na hybnost). Posudek má všechny formální náležitosti požadované § 7 vyhlášky o posuzování invalidity.
37. Z hlediska úplnosti krajský soud nemá o této kvalitě posudku žádné pochybnosti, neboť z hlediska podkladů byla vyžádána zdravotní dokumentace praktické lékařky, posudkový spis OSSZ Znojmo a dále také odborné lékařské nálezy předložené v námitkovém řízení a v řízení před soudem. Mezi podklady je i potvrzení o pracovní náplni žalobce u zaměstnavatele Aqua Procon ze dne 27. 7. 2023. Žalobce byl při jednání PK MPSV vyšetřen přítomným ortopedem se zaměřením na levý kyčelní kloub, levý kolenní kloub a přechod LS páteře.
38. Z hlediska přesvědčivosti posudku je zapotřebí uvést, že PK MPSV popsala vývoj zdravotního stavu žalobce po jednotlivých operacích levé kyčle a levého kolene podle dostupných lékařských zpráv a v souvislosti hodnotila i poznatky z provedeného vyšetření při jednání komise. Předcházející posudky lékaře žalované z námitkového řízení a OSSZ Znojmo oproti tomu nebyly založeny na vyšetření žalobce při posudkovém jednání. PK MPSV svá zjištění (atrofie levé dolní končetiny i stehenního svalu a zkratku) zařadila do kontextu celého obrazu zdravotního stavu žalobce. Určení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu podle kapitoly XV, oddílu B položky 8b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity tedy odpovídá objektivně zjištěnému a zdokumentovanému zdravotnímu stavu žalobce.
39. PK MPSV zdůvodnila, proč nehodnotila zdravotní stav žalobce podle kapitoly XIII. oddílu A přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity (osteoartrózy), ani podle kapitoly XV oddílu B položky 9b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a zabývala se též dalšími zdravotními postiženími (zejm. bolestivým páteřním syndromem). Tím se vypořádala s odlišnými posudkovými kvalifikacemi, které plynou z posudku OSSZ Znojmo ze dne 6. 3. 2023 a z posudku lékařky žalované ze dne 24. 5. 2023. Krajský soud má za to, že posudkové zhodnocení je logicky a srozumitelně zdůvodněno, a to včetně určení konkrétní míry poklesu pracovní schopnosti žalobce, kterou PK MPSV vyčíslila ve středu procentního rozpětí zvolené položky. Tím pádem nebylo ani třeba zdůvodňovat, proč nemohl být pokles pracovní schopnosti navýšen ve smyslu ustanovení § 3 vyhlášky o posuzování invalidity. Posudkové zhodnocení PK MPSV je tedy komplexní, logické a přesvědčivé.
40. Za této situace krajský soud chápe posudek PK MPSV ze dne 30. 11. 2023 jako stěžejní důkaz v otázce invalidity žalobce zjišťované k datu vydání napadeného rozhodnutí. Invalidita žalobce ve světle takto zjištěného skutkového stavu nezanikla ani k datu 6. 3. 2023 (dnem posudkového jednání OSSZ Znojmo), ani později.

41. Z toho plyne, že námitky žalobce jsou důvodné, neboť invalidní důchod mu neměl být prvostupňovým rozhodnutím odňat, a tento nesprávně zjištěný skutkový stav nenapravilo ani námitkové řízení, v němž se posudek lékařky žalované ztotožnil s tím, že žalobce již není invalidní a dovodil, že pokles jeho pracovní schopnosti činí pouze 30 %.

VII. Závěr a náhrada nákladů řízení

42. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud shledal žalobu jako důvodnou, a proto napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
43. V dalším řízení bude žalovaná v plném rozsahu vázána dokazováním provedeným krajským soudem (§ 78 odst. 6 s.ř.s.) v tomto řízení a bude povinna nově rozhodnout v souladu s vysloveným právním názorem zdejšího soudu. To v podmínkách předmětné věci znamená, že zahájené řízení o odnětí invalidního důchodu, které počalo běžet ex offio v důsledku vydání kontrolního posudku OSSZ v Znojmo ze dne 6. 3. 2023, je třeba zastavit. S tím souvisí také to, že žalovaná je v dalším řízení povinna též zrušit prvostupňové rozhodnutí o odnětí invalidního důchodu, jež soud svým výrokem přímo nezrušil [90 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů ve spojení s § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů].
44. Žalovaná též bude povinna posoudit otázku nároku žalobce na doplatek na invalidním důchodu, pokud mu ode dne 24. 4. 2023 nebyl vyplácen invalidní důchod pro invaliditu I. stupně, ačkoliv mu po tuto dobu náležel.
45. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1, 2 s.ř.s. Úspěšnému žalobci vznikly náklady zastoupení advokátem JUDr. Martinem Svobodou, Ph.D. Krajský soud přiznal žalobci náhradu účelně vynaložených nákladů na právní zastoupení v rozsahu tří doložených úkonů právní služby (příprava a převzetí zastoupení, sepsí žaloby, účast na jednání soudu dne 23. 1. 2024 nepřesahující dvě hodiny). Krajský soud vycházel při stanovení částky odměny z příslušných ustanovení vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů. Podle ustanovení § 9 odst. 2 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu platí, že v řízení o žalobě v důchodové věci ve správním soudnictví je tarifní hodnotou 5000 Kč. Ve smyslu § 7 bod 3 této vyhlášky činí sazba za jeden úkon právní služby 1.000 Kč, tedy celkem 3000 Kč. Dále krajský soud zvýšil odměnu o částku náhrady hotových výdajů ve výši 900 Kč za čtyři úkony po 300 Kč náhrady na jeden úkon. Celkem tedy na náhradě odměny zástupce náleží částka 3900 Kč. Jelikož zástupce žalobce doložil, že je plátcem DPH, zvýšil krajský soud náhradu odměny za právní zastoupení o částku připadající na tuto daň (21 %). Celkem náleží žalobci na náhradě nákladů řízení částka 4719 Kč, kterou je žalovaná povinna uhradit žalobci za podmínek obsažených ve výroku II tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 23. ledna 2024

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D. v. r.
samosoudce